МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

Силабус
навчальної дисципліни

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Галузі знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність: В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа

Освітньо-професійні програми: Інформаційно-аналітична діяльність

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Харків, 2025

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Інформація про викладача (фото)	**ПІБ**	Соляник Алла Анатоліївна доктор пед. наук, професор, професор кафедри ЦКІТ
	Контактний телефон та e-mail викладача	066-933-03-37 allasolyanik164@gmail.com
	Профіль викладача	https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/s/solianyk11.pdf
	Інформація про консультації	На вибір здобувачів вищої освіти: очні консультації середа – 12:00-14:00 або онлайн-консультації – *час за узгодженням здобувача вищої освіти та викладача*
Статус дисципліни		Обов'язкова
Формат курсу		Денна форма навчання, 1 курс, 1-й семестр
Логіка вивчення курсу		**Пререквізити:** базові знання з дисциплін, опанованих на попередніх рівнях здобуття освіти. **Постреквізити:** освітні компоненти, які будуть використовувати результати навчання даного курсу.
Мова навчання		Українська

АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Освітня компонента «Методологія наукового дослідження та академічна доброчесність» є обов'язковою для підготовки фахівців за другим — магістерським рівнем вищої освіти, вона формує комплекс загальних та спеціальних компетентностей, необхідних для реалізації кваліфікаційної праці, поданої на здобуття ступеня «магістр», надає знання про сутність та принципи академічної доброчесності. Курс допоможе магістрантам у засвоєнні знань та набутті навичок реалізації ефективної наукової творчості, сприятиме підвищенню продуктивності роботи над магістерською роботою, дозволить їм повною мірою реалізувати свої творчі здібності.

МЕТА КУРСУ

Розкрити теоретичні та організаційно-методичні засади наукової творчості, сутність та принципи академічної доброчесності, сформувати систему загальних та фахових компетентностей щодо ефективної підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	90 год.
	кількість кредитів: 3 ECTS
	загальна кількість годин: 90 год.
	аудиторних: 30 год.
	самостійної робот: 60 год.
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Персональний комп'ютер, планшет, ноутбук, самртфон. Клас на корпоративній платформі Moodle.
Форми, види навчальних занять та методи навчання (відповідно до навчального плану)	**Форми:** навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи **Види:** лекції / семінарські заняття **Методи:** проблемний виклад, пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіо фрагментів), репродуктивний; проєктно-орієнтований – підготовка повідомлення / доповіді (презентації).

	Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення мультимедійних продуктів, та ін. до відповідних тем.
Поточний контроль	Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, вони мають на меті перевірку рівня підготовки здобувача до застосування методів наукових досліджень, інструментів ефективної організації дослідницької праці. Оцінювання самостійної роботи й активності здобувача здійснюється за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методики проблем, що розглядаються; 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається; 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою; 4) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язування завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених на розгляд в аудиторії; 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.
Підсумковий контроль	**Іспит.** Підсумковий контроль знань передбачений у формі тестування за теоретичною складовою, проводиться з метою оцінювання результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни.
Політика курсу*	Умовами опанування ОК «Методологія наукового дослідження та академічна доброчесність» є: ▪ систематичне виконання усіх поставлених завдань; ▪ дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); ▪ дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; ▪ «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html; ▪ запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – «Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf ▪ невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf ▪ визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК»* https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf

Предметні результати навчання Інтегральна компетентність	ПРН5, ПРН10, ПРН13, ПРН17 " (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/2025/b13_m.pdf) с. 9.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1, ЗК2, ЗК3 ОПП "Інформаційно-аналітична діяльність" (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/2025/b13_m.pdf) с. 7.
Фахові (спеціальні) компетентності (СК)	СК3, СК4, СК5, СК8 ОПП "Інформаційно-аналітична діяльність" (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/op/2025/b13_m.pdf) с. 7-8.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Наука як сфера суспільної діяльності

Тема 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу

Тема 2. Наукова комунікація як основа розвитку науки

Тема 3. Академічна доброчесність як складова наукової діяльності

Тема 4. Організація і психологія наукового пізнання

Розділ 2. Методологія наукових досліджень

Тема 5. Категоріальний апарат науки

Тема 6. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика

Розділ 3. Магістерська кваліфікаційна робота: методика написання та захисту

Тема 7. Кваліфікаційні ознаки магістерської роботи та етапи її виконання

Тема 8. Методика збору та обробки наукового матеріалу

Тема 9. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження

Тема 10. Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

	Теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Система наукових комунікацій	2	6
2.	Організація і психологія наукового пізнання	2	6
3.	Система дослідницьких підходів і методів	2	6
4.	Загальнонаукова методологія дисертаційного дослідження	2	6
5.	Імідж молодого науковця	2	6
	Разом	10	30

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Тема 1. Науково-дослідницька діяльність: сутність та значення для суспільного прогресу	6	2
2.	Тема 2. Наукова комунікація як основа розвитку науки	6	2
3.	Тема 3. Академічна доброчесність як складова наукової діяльності	6	2
4.	Тема 4. Організація і психологія наукового пізнання	6	2
5.	Тема 5. Категоріальний апарат науки	6	2
6.	Тема 6. Система дослідницьких підходів і методів: загальна характеристика	6	2
7.	Тема 7. Кваліфікаційні ознаки магістерської роботи та етапи її виконання	6	2
8.	Тема 8. Методика збору та обробки наукового матеріалу	6	2
9.	Тема 9. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження	6	2

10.	Тема 10. Вимоги до апробації та захисту результатів дослідження	6	2
	Разом	60	20

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ	***Види робіт***	***Кількість видів робіт***	***Max балів за 1 вид роботи***	***Максимальна кількість балів***
	Активність на лекції / виконання завдань під час лекційного матеріалу	10	1	10
	Робота на семінарських заняттях	5	6	30
	Самостійна робота	10	2	20
	Підсумковий контроль (екзамен) тестування	1	20	40

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Види робіт	***Критерії оцінювання***	***Бали***
Практичне / семінарське завдання	Чітко визначені тема, мета, логічна структура; актуальність, повнота представлених матеріалів, висока культура їх письмового оформлення та методичного обґрунтування.	6
	Формальний характер представлених матеріалів, які відображають несформованість вміння методичного обґрунтування відповідних елементів бази знань, недбале ставлення до оформлення складових звіту, низький рівень володіння методичними знаннями та уміннями.	4
Самостійна робота	Завдання виконано повністю, відповідає темі, має логічну структуру, методично коректне, оформлено охайно	2
	Завдання частково виконане або має методичні/структурні недоліки, не всі вимоги дотримано	0,5
	Завдання не виконано або не відповідає темі й вимогам	0
Неформальна освіта*	Участь у фаховому тренінгу / майстер-класі / конференції / воркшопі (з тематики курсу)	до 3
	Сертифікат про проходження онлайн-курсу (не менше 3 год.) зі змістом, дотичним до курсу	до 4
	Конференція / круглий стіл (участь у події в якості слухача)	до 2
	Публікація тез / статей у фаховому середовищі (підготовка доповіді)	до 5

**У межах дисципліни передбачається можливість нарахування додаткових балів за освітню активність здобувача у сфері неформальної освіти, пов'язану з темою курсу. Максимальна кількість балів — 10. Здобувач має надати документальні підтвердження участі (сертифікати, листи участі, фото-, відеофіксацію, звіт, письмовий звіт-рефлексія тощо).*

***Рішення про нарахування балів ухвалює викладач дисципліни з урахуванням достовірності поданих матеріалів та релевантності діяльності до цілей курсу.*

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розділ 1				**Розділ 2**		**Розділ 3**				**Іспит**	**Сума**
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10		
3	9	3	9	9	9	3	9	3	3	40	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання : ДСТУ 7.1:2006. - Чинний від 2007 – 06 – 01. – Київ : УкрНДНЦ, 2006. – 76 с.
2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302: 2015. – Вид. офіц. – Чинний від 2015 – 06 – 22. – Київ : УкрНДНЦ, 2016. – 16 с.
3. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила: ДСТУ 3582-97. – Введ. 01.07.98. – Київ : Держстандарт України, 1998. – 16 с.
4. Про академічну доброчесність: проєкт закону України. URL : https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a?an=391.
5. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556 // Відом. Верховної Ради України. – 2014. – №37/38. – Ст. 2004.
6. Про наукову і науково-технічну діяльність : закон України від 26 листоп. 2015 р. № 848 // Відом. Верховної Ради України. – 2016. – №3. – Ст. 25.
7. Про освіту : закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145 // Відом. Верховної Ради України. – 2017. – №38/39. – Ст. 380.
8. Фаренік С. А. Логіка і методологія наукового дослідження. – Київ : Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.
9. Шейко В. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посібник / В. М. Шейко, Ю. П. Богуцький, Н. М. Кушнаренко ; Харків. держ. акад. культури, Ін-т культурології, Нац. акад. мистецтв України. – Харків : ХДАК, 2016. – 329 с.
10. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнаренко. – 7-ме вид. стер. – Київ : Знання, 2008. – 310 с.

Додаткові джерела

11. Бебик В.М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз : монографія. – Київ : МАУП, 2005. – 440 с.
12. Мельник Ю. Б. Методика підготовки до наукової доповіді // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2012. – №1. – С. 29.
13. Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця : моногр. / Т. О. Дмитренко, К. В. Яресько, Т. В. Колбіна та ін. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2014. – 424 с.

Інформаційні ресурси

14. Грабовська Т. О. Тепла О. М. Методичні рекомендації з підготовки і написання наукової доповіді та організації конференції URL : http://elibrary.nubip.edu.ua/4862.
15. Методичні рекомендації щодо організації роботи над науковою доповіддю (рефератом) з обраної наукової спеціальності / за заг. ред. В. П. Гондюла. URL : http://science.univ.kiev.ua/... / Rekomend_referet.
16. Основи наукових досліджень URL : http://www.info-library.com.ua/books-text-3044.html.
17. Самсонова О.О. Роль мотивації у процесі управління науково-дослідною діяльністю студентів. URL : http://nauka.zinet.info/15/samsonova.php.

Повнотекстові електронні бібліотеки

1. Харківська державна академія культури. URL : http://lib-hdak.in.ua;
2. Національна бібліотека України В.І. Вернадського. URL : http://www.nbuv.gov.ua;
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка. URL: http://www.korolenko.kharkov.com;
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. URL : http://www. nplu.org.

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Методологія наукового дослідження та академічна доброчесність».

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Силабус затверджено на засіданні кафедри цифрових комунікацій та інформаційних технологій Протокол № 1 від «25» серпня 2025 р.

Силабус затверджено на засіданні ради факультету культурології та соціальних комунікацій Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.